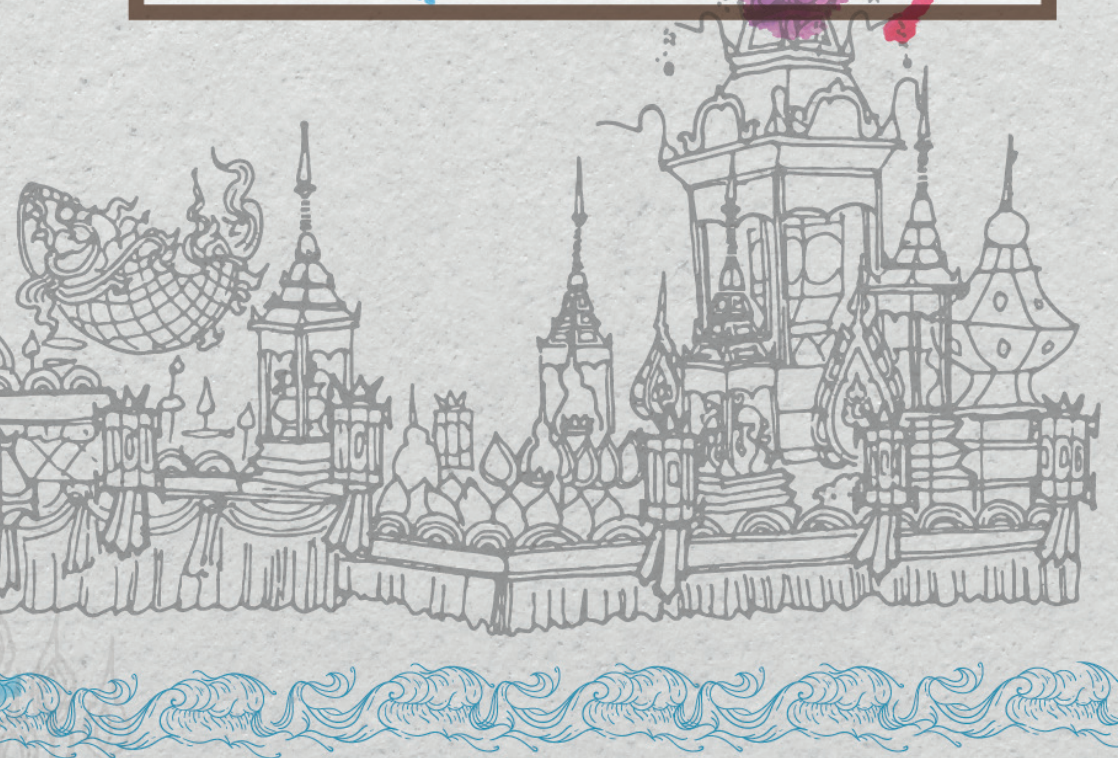

អង្គការជាតិស៊ុម្រាញសៀវភៅ កម្ពុជា

ការវិវត្តវប្បធម៌កម្ពុជា ប្រទេសកម្ពុជា ២៥៦៦

បទពិភពលោកខ្មែរក្រហមប្រទេសកម្ពុជា

ISBN : 978-974-625-897-5

ISBN : 978-974-625-896-8 (E-Book)

บทชีว

จากพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการสืบสานศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย มีการทำนุบำรุง อนุรักษ์ และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม อันดิงาม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย ๖ พื้นที่ กับ ๑ สถาบัน คือ พื้นที่เชียงราย พื้นที่ตาก พื้นที่น่าน พื้นที่พิษณุโลก พื้นที่ภาคพายัพ เชียงใหม่ พื้นที่ลำปาง และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมในกลุ่มภาคเหนือทั้ง ๑๗ จังหวัด ที่มีศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป ตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์อันดิงาม ส่งเสริมภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรม ในองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ มีการถ่ายทอดสืบมา ฉะนั้นทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา รู้ซึ่งคุณค่าในการสืบทอด มีการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง สืบสาน ในศิลปะ และวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีการส่งเสริม เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สืบต่อไปชั่วลูกชั่วหลาน

งานเทศกาลยี่เป็งที่ หรือประเพณีลอยกระทง ประจำปี ๒๕๖๒ ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้จัดทำกระทง เพื่อเข้าร่วมประกวดกระทงใหญ่ ระดับจังหวัดร่วมกับทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปีนี้เพื่อเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมอันดิงามและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวล้านนา ภายใต้แนวความคิด “เชียงใหม่ นครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างามทางวัฒนธรรม” มหาวิทยาลัยได้จึงได้จัดทำองค์ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางศิลปวัฒนธรรมภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการถอดองค์ความรู้ จากกิจกรรม “**การจัดทำกระทง มทร.ล้านนา**” ประจำปี ๒๕๖๒ ให้อยู่ในรูปแบบของ หนังสือและวีดิทัศน์ องค์ความรู้ ที่มีเนื้อหา สารที่เป็นประโยชน์และเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับนักศึกษา บุคลากร คณาจารย์ รวมถึงประชาชนทั่วไป ให้สามารถนำไปศึกษา พัฒนาต่อยอด การพัฒนาศิลปวัฒนธรรม การจัดทำกระทง ในประเพณียี่เป็งของชาวล้านนา ให้มีความสง่างามทางวัฒนธรรมสืบต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

“ประเพณียี่เป็งล้านนา”

- ความรู้เกี่ยวกับประเพณียี่เป็งล้านนา ๔
- ความเป็นมาของประเพณียี่เป็ง ๖

องค์ความรู้การจัดทำ

“ขบวนรถกระทง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา”

- แนวความคิดริ้วขบวนกระทงใหญ่ ๑๐

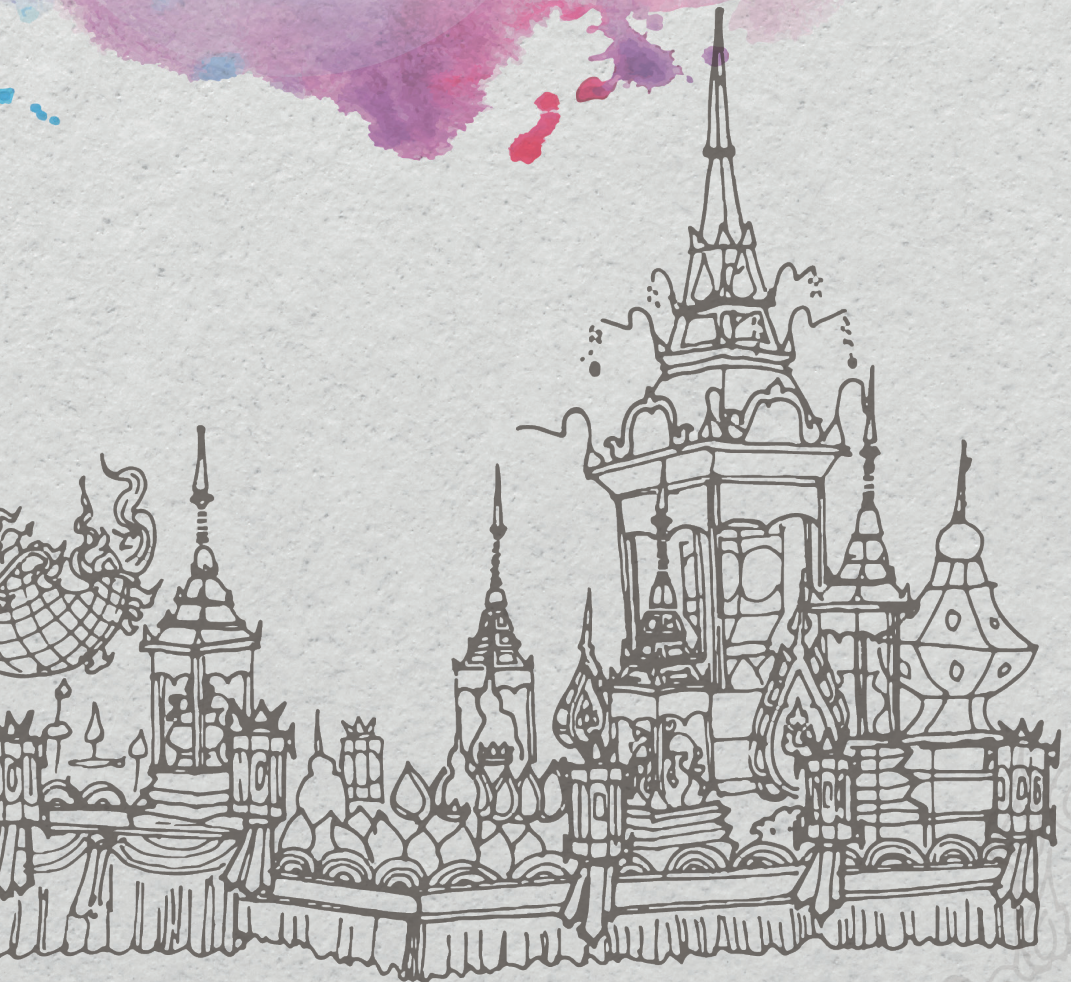
ส่วนประกอบขบวนกระทงใหญ่

- อาจารย์วิทยา พลวิฑูรย์ (ผู้ออกแบบริ้วขบวนกระทงใหญ่) ๑๓
- ลัษะ ๙ ตระกูลเป็นหนึ่งในตำนานการสร้างเมืองเชียงใหม่ ๑๗
- อาจารย์ธนิตพงศ์ พุทธวงค์ (ผู้ออกแบบตัวรถกระทง ใหญ่) ๓๓
- รถกระทงใหญ่ส่วนแรก ตัวรถด้านหน้า ๓๔
- รถกระทงใหญ่ส่วนที่สอง ตัวรถด้านหลัง ๓๕

แนวทางและวิธีการบูรณาการ

- รองศาสตราจารย์ศีลศิริ สง่าจิตร ผู้ปฏิบัติหน้าที่
อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ๓๗
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จุ๋นน้อยสุวรรณ คณบดีคณะ
ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ๓๘
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน
ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมศึกษา ๓๙

“
**ประเพณี
 ยี่เป็ง
 ล้านนา**
 ”

ความรู้เกี่ยวกับประเพณียี่เป็งล้านนา

ประเพณียี่เป็ง หรือประเพณีเดือนยี่ คำว่า ยี่ ในภาษาล้านนาหมายถึงเดือน ๒ ส่วนคำว่า เป็ง หมายถึง คืนที่มีพระจันทร์เต็มดวง ดังนั้น ยี่เป็ง จึงหมายถึงวันเพ็ญเดือนยี่ ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือนสิบสองของภาคกลาง การนับเดือนของล้านนานั้นเร็วกว่าภาคกลาง ๒ เดือน อันเนื่องมาจากการนับเดือนของชาวล้านนา เป็นการนับทางจันทรคติแบบจีน ประเพณียี่เป็ง ถือเป็นประเพณีที่สนุกสนานรื่นเริงของชาวล้านนา ในยามฤดูปลายฝนต้นหนาว ท้องทุ่งข้าวออกรวงเหลืองอร่าม บางแห่งอยู่ในระหว่างเก็บเกี่ยว ท้องฟ้าปลอดโปร่งแจ่มใสยิ่งนัก

ดังนั้น ในช่วงฤดูนี้ เด็กๆจึงพากันเล่นว่ากันอย่างสนุกสนานตามท้องทุ่ง และยังเข้าไปใกล้วันเพ็ญสิบห้าค่ำ เดือนยี่ มักจะได้ยินเสียง บอกลบ (ประทัด) ที่ชาวล้านนาจุดเล่นดังอยู่ทั่วไป พระและเณรช่วยกันทำว่าวลม(โคมลอย) และปล่อยขึ้นสู่ท้องฟ้า กิจกรรมเหล่านี้ เป็นสัญลักษณ์บอกว่าใกล้จะเข้าสู่เดือนยี่เป็งแล้ว

ในยามค่ำคืนยี่เป็งของชาวล้านนา หมู่บ้าน
จะสว่างไสวด้วยแสงผางประทีป (ประทีป)
ที่ชาวล้านนาจุดบูชา เรียงรายทั่วทุก
ครัวเรือน บริเวณที่จุด ได้แก่ บันได
หน้าต่าง ยุ้งข้าว นอกจากนี้ ยังจุด
โคมไฟใส่ค่างแขวน บริเวณหน้าบ้าน
ประดับตกแต่งด้วยซุ้มประตูป่า ปักโคม
หุกระต่ายเรียงรายทั้งสองฟากของท้อง
ถนนในหมู่บ้านประเพณียี่เป็ง โคมและ
ถนนที่วัดมีเทศนาธัมมตั้งธรรมหลวง
หรือเทศน์มหาชาติ ทำซุ้มประตูป่า
ซัดราชวัตร ปักช่อตุง จำลองเขาวงกต
ภายในวิหาร ประดับตกแต่งด้วยตุง
พระภูเกล้าเรื่องพระเวสสันดรชาดก และ
ลานวัดมักจุดบอกไฟ (ดอกไม้ไฟ) เพื่อ
บูชาพระพุทธเจ้าห้าพระองค์ในภัทรกัปนี้
คือ พระกกุสันธพุทธเจ้า พระโกนาคมนะ
พุทธเจ้า พระกัสสปะพุทธเจ้า
พระศากยมนีโคตมะพุทธเจ้า และพระ
อริยมตตริยพุทธเจ้า

ที่มาของข้อมูล : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://library.cmu.ac.th/ntic/lannatradition/yeepeng.php>)

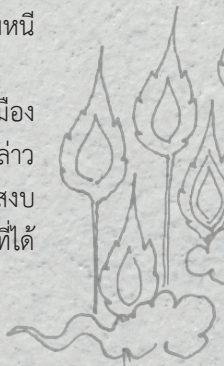

ความเป็นมาของประเพณียี่เป็ง

ประเพณียี่เป็ง หรือประเพณีเดือนยี่ เป็นประเพณีเก่าแก่ของล้านนาที่ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๔ ในสมัยอาณาจักรหริภุญชัยได้มีประเพณีเดือนยี่และทำพิธีลอยโคมแล้ว (มณี พยอมยงค์, ๒๕๔๗, หน้า ๒๓๕; สงวน โชติสุขรัตน์, ๒๕๑๑, หน้า ๑๑๕) ในเวลาค่ำคืนของวันเพ็ญเดือนยี่ มีการจัดแต่งเครื่องสักการะบูชาใส่กระทงจตุรุษเทียนและนำปล้อยลงในน้ำ แสงไฟจะกระทบกับน้ำ เกิดเป็นเงาขึ้นนับ ๆ แวม ๆ มองเห็นเป็นเสมือนแสงพะเนียงไฟผิโคมต ซึ่งผิโคมตนี้ เป็นชื่อเรียกผีป่า ที่ออกหากินในเวลากลางคืน มีพะเนียงไฟมองเห็นเป็นระยะอย่างผีกระสือ ชาวล้านนาจึงเรียกว่าลอยโคมต (มณี พยอมยงค์, ๒๕๔๗, หน้า ๒๔๔)

ตำนานที่กล่าวถึงที่มาของประเพณียี่เป็งมีอยู่หลายตำนาน เช่น ในหนังสือตำนานโยนกและจามเทวีวงศ์ กล่าวว่า ประเพณีลอยโคม หรือลอยไฟ เป็นประเพณีดั้งเดิมที่สืบเนื่องกันมาตั้งแต่โบราณกาลแล้ว การลอยโคมต เกิดขึ้นที่อาณาจักรหริภุญไชย (จังหวัดลำพูนในปัจจุบัน) เมื่อ จ.ศ.๓๐๙ หรือประมาณ พ.ศ. ๑๔๙๐ ช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๔ มีกลุ่มคนมอญหรือเม็งที่อาศัยอยู่ในเมืองหริภุญไชยได้อพยพหนีอหิวาตกโรคที่เกิดขึ้นในเมือง

ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก จึงพากันอพยพออกจากหริภุญไชยไปอยู่ที่เมืองสะเทิมหรือสุธัมมวดี และต่อไปยังเมืองหงสาวดีเป็นเวลาถึง ๖ ปี ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวหลายคนก็มีครอบครัวใหม่ที่นั่น และเมื่อทราบข่าวว่าอหิวาตกโรคในหริภุญไชยได้สงบลงแล้ว พวกที่คิดถึงถิ่นเดิมต่างพากันเดินทางกลับหริภุญไชย เมื่อถึงวันครบรอบปีที่ได้

จากพี่น้องที่เมืองหงสาวดี จึงจัดดอกไม้ธูปเทียน เครื่องสักการะ พร้อมทั้งเครื่องอุปโภค บริโภค ใส่ลงใน สะเปา ลักษณะคล้ายเรือ หรือใส่ในสะตวงหรือกระถงลอยลงน้ำแม่ปิง น้ำแม่กวง แม่ทา เพื่อส่งความระลึกถึงญาติพี่น้องที่ยังอยู่เมืองหงสาวดี จึงเป็นมูลเหตุของการลอยสะเปาหรือลอยโคมต หรือลอยกระถงนับแต่นั้นมาถึงปัจจุบัน (สงวน โชติ สุจริตน์, ๒๕๑๑, หน้า ๑๑๗ - ๑๑๘; ศรีเลา เกษพรหม, ๒๕๔๒, หน้า ๕๘๕๑; ประสงค์ แสงงาม, สัมภาษณ์, ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

ตำนานประเพณียี่เป็งที่พบในคัมภีร์ไบลานที่ใช้เทศนาธัมมตามวัดต่าง ๆ ในล้านนา เช่น คัมภีร์อานิสงส์ประทีส คัมภีร์อานิสงส์ผางประทีส และคัมภีร์อานิสงส์ ยี่เป็ง ลอยประทีสโคมไฟ เป็นคัมภีร์ที่มักใช้เทศนาธัมมในช่วงประเพณียี่เป็ง ในคัมภีร์เหล่านี้ ได้กล่าวถึงตำนานหรือมูลเหตุแห่งการบูชาและอานิสงส์ที่เกิดจากการบูชา ผางประทีปไว้ดังนี้

ธัมหรือคัมภีร์ชื่อ อานิสงส์ประทีส กล่าวไว้ว่า หลังจากพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ ธรรมแล้วได้ประทับอยู่เมืองสาวัตถี และเสด็จไปโปรดพระมารดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ และเสด็จกลับมาโปรดพระพุทธบิดา เมื่อถึงเดือน ยี่เป็ง มีเทวบุตรตนหนึ่ง ชื่อ สยามา เทวบุตร พร้อมด้วยบริวารต้องการสักการบูชาพระพุทธเจ้าด้วยประทีส จึงแปลงกายเป็นนก ใช้ปากและเท้าถือผางประทีสบินไปพร้อมนกแปลง ซึ่งเป็นบริวาร ประทักชิดรอบ พระพุทธเจ้า ๓ รอบ ได้เกิดอัศจรรย์แสงประทีสสว่างไสวไปทั่วชมพูทวีป คนทั้งหลาย เห็นเป็นอัศจรรย์ยิ่งนักจึงได้พากันมาทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์จึงเทศนาธรรมถึง อานิสงส์การจุดประทีสเป็นพุทธบูชาว่า การสักการบูชาประทีสในเดือนยี่เป็ง ถือเป็นการบูชาพระรัตนตรัย นอกจากนั้น อานิสงส์การบูชาประทีสยังส่งผลทำให้ผู้ถวายทานมี รูปร่างและผิวพรรณงดงามไปทุก ๆ ชาติ เป็นที่รักแก่คนและเทวดาทั้งหลาย (อุดม รุ่งเรืองศรี, ๒๕๔๒, หน้า ๗๘๘๖)

ธัมหรือคัมภีร์ชื่อ อานิสงส์ผางประทีส กล่าวไว้ว่า พระเจ้าห้าพระองค์ ได้แก่ พระกกุสันธะ พระโกนาคมนะ พระกัสสปะ พระโคตม (พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน) พระศรีอริยเมตไตร ที่ห้าพระองค์ได้กำเนิดจากแม่กาเผือกเป็นไข่ห้าฟอง และวันหนึ่ง ขณะที่แม่กาออกไปหาอาหารได้เกิดพายุ ทำให้ไข่ทั้งฟองพัดตกจากรังไหลไปตามแม่น้ำ และมีแม่ไก่ แม่นาค แม่เต่า แม่โค และแม่ราชสีห์เก็บไปเลี้ยง เมื่อไข่ทั้งห้าฟองฟักออก มากเป็นมนุษย์เพศชาย และได้บวชเป็นฤๅษีทั้งห้า

เมื่อฤๅษีทั้งห้าได้พบกัน จึงไตร่ถามถึงมารดาของแต่ละองค์ แต่ละองค์ก็ตอบว่า แม่ไก่เก็บมาเลี้ยง แม่นาคเก็บมาเลี้ยง แม่เต่าเก็บมาเลี้ยง แม่โคเก็บมาเลี้ยง และแม่ราชสีห์เก็บมาเลี้ยง ฤๅษีทั้งห้าจึงสงสัยว่าแม่ที่แท้จริงของตนเป็นใคร จึงพากันอธิษฐาน

ขอให้ได้พบแม่ ด้วยคำอธิษฐานจึงทำให้พกาพรหมผู้เป็นแม่ได้แปลงกายเป็นกาเผือกบินลงมาเล่าเรื่องในอดีตให้ฤๅษีทั้งห้าฟัง และได้บอกว่าหากคิดถึงแม่ ให้นำน้ำด้ายดิบมาพันเป็นตีนกา แล้วจุดเป็นประทีปบูชาในเดือนยี่เป็ง (อุดม รุ่งเรืองศรี, ๒๕๔๒, หน้า ๗๘๙๐)

ธัมมหรือคัมภีร์ชื่อ อานิสงส์ยี่เป็ง ลอยประทีปโคมไฟ ปรากฏในหนังสือ ธรรมเทศนาพื้นเมืองเรื่อง อานิสงส์ยี่เป็ง ลอยประทีปโคมไฟ (๒๕๓๐) กล่าวไว้ว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่เขตนาราม พระองค์ได้เทศนาชาดกเรื่อง อานิสงส์ยี่เป็ง ลอยประทีปโคมไฟ ว่า ในยุคของพระพุทธเจ้าชื่อโกนาคมนะ ครั้งหนึ่งพระสาวกชื่อ อุตตระ ได้เข้านิโรธสมาบัติในถ้ำสุดคูหาในคอยสิริทัตตะ และเมื่อออกจากนิโรธสมาบัติได้เกิดนิมิตว่า หากผู้ใดได้ถวายทานแก่พระองค์ในวันพຸ່ງนี้จะได้ อานิสงส์ เป็นอย่างมาก และได้เล็งเห็นด้วยญาณว่า มีชายทุกชีไร้เชื้อใจผู้หนึ่งจะระอถวายทานแก่พระองค์ รຸ່ງเข้าพระองค์จึงได้อุ้มบาตรไปโปรดยังบ้านชายผู้นั้น ชายผู้นั้น เกิดปีติศรัทธาเลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ถวายข้าวกับแค้นหมูแก่พระองค์ และอธิษฐานขอให้ได้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าพระศรีอริยเมตไตร ที่จะมาบังเกิดในภายภาคหน้า เมื่อพระอุตตระได้กล่าวอนุโมทนาแล้ว ก็เสด็จกลับมาเอาแค้นหมูมาบิบเป็นน้ำมันลงในผางประทีป และจุดบูชาพระพุทธเจ้าโกนาคมนะ ซึ่งวันนั้นเป็นวันเดือนยี่เป็งพอดี พอจุดประทีปบูชาแล้วนั้น แผ่นดินที่หนาได้สองแสนสี่หมื่น

โยชนาก็ไหวเป็นที่อัศจรรย์ พญาโสกราชาจึงได้ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า เป็นเพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า มีชายทุกซ์ไร้ซึ่งใจได้ถวายแค้นหมูใส่บาตรแก่พระอุตตระเถรเจ้า และพระอุตตระเถรเจ้าได้นำมาใส่ผางประทีปสุดเป็นพุทธบูชาเมื่อจุดบูชาในวันเดือนยี่เป็งจะมีผลานิสงส์มากนัก

พระพุทธเจ้าได้เทศนาธัมมอานิสงส์เดือนยี่เป็งลอยประทีปโคมไฟให้ภิกษุทั้งหลายฟังว่า หากได้บูชาประทีปโคมไฟในวันเดือนยี่เป็ง จะได้ผลานิสงส์ผิวพรรณงดงามเป็นที่รักแก่คนและเทวดา ไม่มีโรคร้ายเบียดเบียนและได้ไปเกิดบนสวรรค์ และในตอนท้ายของธัมมกล่าวต่อไปว่า ในเดือนยี่เป็งบุคคลใดที่ทำประทีปโคมไฟ ไปลอยในแม่น้ำน้อยใหญ่ หนองวัง และโบกขรณี เพื่อบูชารอยพระพุทธบาทริมฝั่งแม่น้ำเมื่อนาคราชบาดาลกิติ เมื่อเกิดมาในชาตินี้ จะได้เป็นพญาใหญ่โต ในแผ่นดิน ผิวพรรณงดงามดังพระจันทร์วันเพ็ญ มีฤทธิ์ปราบได้ทวีปทั้งสี่ เป็นที่เกรงขาม มีปัญญาหลักแหลม มีทรัพย์สมบัติ ช้าง ม้า วัว ควาย ข้าคน และได้เกิดบนสวรรค์ชั้นฟ้า

ที่มาของข้อมูล : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://library.cmu.ac.th/ntic/lannatradition/yeepeng-history.php>)

“
องค์ความรู้
การจัดทํา
”

“ขบวนรถกระถงไข่มุ่ ขาววิฑฒาลัย
เทคโนโลยีราชวงคาลัยชวา”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชวงคาลัยชวา ได้จัดทํารถกระถง เพื่อเข้าร่วม
ประกวดรถกระถงใหญ่ ระดับจังหวัดร่วมกับทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๒
เพื่อเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาว
ลําานนา ภายใต้แนวความคิด “เชียงใหม่ นครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างามทาง
วัฒนธรรม”

จึงได้มีการประชุมวางแผนงานเพื่อให้ตรงกับข้อกำหนดหลักเกณฑ์การ
ประกวดขบวนรถกระถงของทางเทศบาลนครเชียงใหม่ มอบหมายให้คณะศิลปกรรม
ศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นผู้ออกแบบรูปร่างขบวนรถกระถงใหญ่ และเริ่ม
ดำเนินการในส่วนของโครงสร้างรถขบวนตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นมา ได้รับความ
ร่วมมือและการบูรณาการองค์ความรู้จากคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะศิลปกรรม
ศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์รวมถึงบุคลากรเจ้าหน้าที่และนักศึกษาที่ได้ให้ความ
ร่วมไม้ร่วมมือกันในครั้งนี้ เพื่อสร้างความสามัคคี หลอมรวม เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีงาม

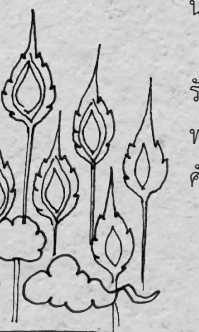
แนวความคิด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงออกแบบภายใต้แนวคิด **“นพคุณบูชา สักการ์บงกชแก้วเลิศแล้วระมิงค์นคร”** มีความหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและศรัทธาบูชาแห่งพระพุทธศาสนาในดินแดนล้านนาเหนือแผ่นน้ำระมิงคนที เชียงจุกุ๊ปพพตาดอยสุเทพ แลหนองบัวอันกว้างใหญ่ เป็นหนึ่งในชัยยะมงคลภูมิ ท่ามกลางระลอกไหวของผิวน้ำ ช้ำยังบานเบ่งด้วยบัวบงกชแก้ว น้อมนำแล้วบูชาคุณ ด้วยนวชนแต่ปางบรรพ์ สรรเสกแห่งลี้ระ แก้วตระกูลผู้ทรงคุณนบไหว้ ยังอุจุกุ๊ปพพตาดอยสุเทพ ที่เป็นมิ่งเกล้าห่มเงา แก่ชาวระมิงค์นครนทีสี่เชียงใหม่

ในชววนประกอบด้วย โคมรัตน์บงกช อันเป็นเครื่องสักการะแห่งองค์พระชินธาดเจ้าดอยสุเทพ อันเป็นพระธาดุศักดิ์สิทธิ์สถิตมิ่งขวัญแห่งชาวเชียงใหม่

ที่ผู้คนทั้งใกล้ไกลต่างยกย่องสักการะอันเป็นแดนแห่งพุทธทำนายที่จักได้ก้านรุ่งเรืองโร แห่งบวรพระพุทธศาสนา ที่สถาปนาไว้แต่เก่าก่อน พรั่งพร้อมด้วยความอุดมสมบูรณ์ เมืองที่ลี้ระแก้วตระกูลสถิตสำราญหอมดอกบัวบาน สัตตบงกช ยอประณตไหว้สักการะยังแดนสถานพิมานมงคล เมืองแห่งมนต์นทีสี่ นพบุรีศรีนครเชียงใหม่ เต็บโตใหญ่ในวิวัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่หนุนนำสืบเนื่องเป็นนครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างามทางวัฒนธรรม

“

ឧបទ្វេន
កន្លងទៅ

”

ស្របច្រក
ឧបទ្វេនកន្លងទៅ
ឆ្នាំ ២០២២
ឧបទ្វេន
កន្លងទៅ
ឆ្នាំ ២០២២

อาจารย์วิทยา พลวิฑูรย์
(ผู้ออกแบบริ้วขบวนกระถงใหญ่)

ริ้วขบวนกระถงใหญ่ประจำปี พ. ศ. ๒๕๖๒ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประจำปีนี้เราได้ ออกแบบริ้วขบวนกระถง พร้อมกับรถ กระถงใหญ่ ให้เกี่ยวข้องกับพระพุทธ ศาสนา การบูชาพระพุทธศาสนาใน ดินแดนล้านนา

เริ่มต้นด้วยป้ายชื่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชชมกล้านนา มีลักษณะลวดลายที่ได้แบบมาจากงานโบราณก็คือจากงานปูนปั้น รูปแบบของเขาสัตตบริภัณฑ์ ซึ่งเป็นเขาทั้ง ๗ ชั้น ที่ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ เราก็นำสัญลักษณ์เหล่านี้ มาใช้ในการออกแบบ ตกแต่งป้าย ของมหาวิทยาลัย

ต่อด้วย ขบวนของคณะผู้บริหาร และคณะนักศึกษาและอาจารย์จากประเทศจีน เป็นมหาวิทยาลัยที่เราทำการ MOU กันไว้ เราได้เชิญคณะอาจารย์และนักศึกษาเข้ามา ร่วม โดยถือกระทงใบตอง ที่ออกแบบจากวัสดุจากธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้ง่าย เพื่อสืบสานงานประเพณีี่เป็ง เพื่อจะได้เห็นถึง ศักยภาพ ความงดงามของประเพณีี่เป็งของเรา

ต่อจากขบวนของคณะผู้บริหาร จะเป็นโคม
 รัตนบงกช รัตนะ แปลว่า ๓ บงกชแปลว่า ดอกบัว เราบูชาแก้ว
 ทั้ง ๓ ประการ คือพระพุทฺธ พระธรรม และพระสงฆ์
 จะมีนักศึกษาจำนวน ๑๐ ท่าน ถือโคมรัตนบงกชสีชมพู
 บูชาพระพุทฺธศาสนา บูชาพระรัตนตรัย

ต่อจากขบวนโคมรัตนบงกชแล้ว ก็จะเป็นขบวนเสลี่ยง
 พระธาตุดอยสุเทพจำลอง ซึ่งเป็นองค์พระธาตุสำคัญของเมืองเชียงใหม่
 มาจำลองเพื่อให้เห็นถึงการสักการะบูชาที่เกี่ยวข้องพระพุทธศาสนา การ
 สืบทอดประเพณีต่างๆ

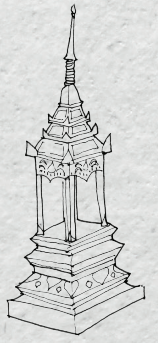

ต่อจากขบวนเสลี่ยงพระธาตุอภัยสุเทพจำลอง จะเป็น
ตุงพระบฏพระพุทเจ้า ๒๘ พระองค์ เราได้นำทีมนักศึกษาศิลปะ
ไทยทั้งหมดได้ร่วมกัน ได้จัดสร้างตุงพระบฏ มีลักษณะ เป็น
ผืนผ้าสีแดง กลายเป็นลักษณะรูปพระพุทธรูป มีต้นโพธิพฤกษ์
อยู่ประดับด้านหลัง และมีดอกไม้ร่วง หรือเรียกว่าดอกไม้ทิพย์
ที่โปรยปรายจากสวรรค์ เป็นเทคนิคงานลายคำ ตุงพระบฏ
๒๘ พระองค์นั้น เปรียบเสมือนพระพุทเจ้า ๒๘ พระองค์นั้น เป็นอดีตพุทธะ
ที่เกิดขึ้นมาใน ในแต่ละช่วงในแต่ละปีในการสืบทอดพระพุทธศาสนา อย่างยาวนาน

ต่อจากตุงพระบฏ ๒๘ พระองค์ นั้นก็จะเป็น
โคมสัตตบงกช ทั้ง ๙ ชุด หมายความว่า สัตตะแปลว่า ๗
เรานำดอกบัว ๗ ชั้นมาเรียง ทำเป็นเครื่องสูง เพื่อจะให้ ตัวแทน
ที่เราเรียกว่า ลัวะ ๙ ตระกูล เป็นสัญลักษณ์การก่อสร้าง
สร้างเมืองเชียงใหม่ ที่มีอยู่ในตำนานต่าง ๆ ของเมือง
เชียงใหม่ เป็นสัญลักษณ์แทนถึงการบูชา ลัวะ ๙ ตระกูล
ก็บูชาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนล้านนา
ทำให้เจริญรุ่งเรือง ลัวะ ๙ ตระกูลนั้น ก็เป็นหนึ่งนิตำนานการสร้าง
เมืองเชียงใหม่ ที่สำคัญ

ลัวะ ๙ ๓ระกูล

เป็ชชชิ่งใว้ตัวชวชการสอ้างเมืองเซียงใหม่

ลัวะ คือใคร?

เป็นคำถามที่เหมือนจะทราบคำตอบ แต่คำตอบก็ดูจะไม่ค่อยชัดเจนเท่าไร มีการเรียกที่หลากหลาย ต่างถิ่นต่างเรียกแตกต่างกัน ทั้งที่คนอื่นเรียกและคำที่ใช้เรียกตนเอง แต่ที่แน่ ๆ เป็นหนึ่งชาติพันธุ์เก่าแก่ในล้านนา ที่กระจายตัวในภาคเหนือไล่เลยไปจนถึงเชียงตุง ลิบสองปันนา และมีกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายกลุ่ม ในเอกสารล้านนา จะเจอคำว่า “ลัวะ” โดยเขียนเป็นอักษรล้านนาว่า บางทีในตำนานฝ่ายวัดที่พระสงฆ์ผู้แต่งตำนาน ก็มักจะใช้หลายคำ เช่นคำว่า มิลักขุ ตามการเรียกชนเผ่าพื้นเมืองของทางอินเดีย หรือใช้คำว่า ทัมมิลละ หรือ ทมิฬ อันเป็นชนเผ่าดั้งเดิมในอินเดียใต้หรือทางศรีลังกา ตามอิทธิพลของศาสนาที่ได้มาจากทางศรีลังกา

จาก “ลัวะ” จึงกลายเป็นลัวะ ในการกลายเสียง ทำให้ออกเสียงง่าย และเป็นคำที่ใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน

ลัวะในตำนานล้านนา

ในตำนานฝ่ายเมือง มักจะเจอลัวะทั่วไปในดินแดนล้านนา โดยจะขอยกตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตำนานสิงหนวัติ จะกล่าวถึงลัวะปู่เจ้าลาวจก ที่เป็นลัวะอยู่ที่ดอยตุง เมื่อสร้างพระธาตุดอยตุงก็กลปนาลัวะ อันมีปู่เจ้าลาวจกเป็นหัวหน้า คูแลพระธาตุ เมื่อปู่เจ้าตายไปก็ไปเกิดเป็นลวจังกราช ที่เขาอิสิณธร เมื่อบ้านเมืองเว้นจากผู้นำ เทวดาก็ไปเชิญลวจังกราชไต่บันไดเงินลงมาสร้างเมืองเชียงลาว สืบเชื้อสายมาถึงพระญามังราย ตำนานพื้นเมืองเชียงแสน กล่าวถึงพระญามังรายสร้างเมืองเชียงตุง และเมืองเชียงตุงนั้นเป็นเมืองของชาวลัวะมาแต่เดิม

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ กล่าวถึงตอนพระญามังรายว่า เมืองใหม่ที่จะสร้างนั้นเคยเป็นบ้านเมืองของท้าวพระญาแต่เก่าก่อน ประโยคนี้เห็นชัดว่า เมืองเชียงใหม่เคยเป็นบ้านเป็นเมืองมาแล้วก่อนที่พระญามังรายมาสร้างในปี พ.ศ. ๑๘๓๙ ซึ่งเอกสารและเรื่องเล่าก็ไปในทำนองเดียวกันว่า เมืองแห่งนี้เป็นชุมชนของชาวลัวะมาก่อน และในตอนที่พระเจ้ากาวิละเข้าเมืองเชียงใหม่นั้น ก็ให้ชาวลัวะจงหมาพาแขกนำเข้าเมืองด้วยถือว่าเมืองนี้เป็นของชาวลัวะมาแต่ก่อนเก่า

“เคิงเพลา ยามแตรจักใกล้เที่ยง ท้าวคัยเอาหม้อลสิปวารเข้าเวียงหลวง ด้วยปะตุช้างเผือก
ทิสสะหนเหนือ ทือลจะจุหมา พาแขกนำเข้าก่อน” (ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่)

ในบางตอนของตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ จะกล่าวถึง ฝौरารักษ์เมืองเชียงใหม่ นั่นคือปู่แสะย่าแสะ อันเป็นยักษ์ที่อาศัยอยู่แถวเชิงดอยสุเทพ (ภาพของยักษ์มักหมายถึงถึงคนพื้นเมืองที่ยังไม่ได้รับพระพุทธศาสนา) ที่หันมานับถือพระพุทธศาสนา ในแต่ละปี จะกินควายครึ่งหนึ่งหรือที่เรียกว่า เลี้ยงดง อันเป็นลักษณะเดียวกับที่ชาวลัวะเลี้ยงผีในดงไม้ใหญ่ประจำหมู่บ้าน ส่วนการเลี้ยงดง ที่เชิงดอยค่านั้น (แต่เดิมปู่แสะเลี้ยงที่ดอยสุเทพ บริเวณคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และย่าแสะเลี้ยงที่ดอยคำ) ต่อมาเมื่อมีการตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงย้ายมาเลี้ยงด้วยกันที่ดอยคำ) โดยมีชาวแม่เหียะเป็นผู้เลี้ยง และชาวแม่เหียะเองก็เป็นชาวลัวะเดิม ที่ปัจจุบันกลายเป็นคนเมืองไปแล้ว

ตำนานเชียงใหม่ปางเดิม ก็ยังให้เห็นถึงความเป็นเจ้าของแผ่นดินในแถบลุ่มน้ำปิงเชิงดอยสุเทพของชาวลัวะอย่างเด่นชัด ตั้งแต่สุวฤาษีพบคนในรอยเท้าสัตว์ การสร้างบ้านเมืองแบบลองผิดลองถูกของสุเทวฤาษี จนสืบมาเป็นเวียงเจ็ดลินที่มีชาวลัวะอาศัยอยู่ ขยับขยายชุมชนจากเชิงดอยโล่ลงไปยังที่ราบริมฝั่งน้ำแม่ปิง คือเวียงเชียงใหม่ในปัจจุบัน ว่ากันว่ามีลัวะ ๙ ตระกูลอาศัยและดูแลบ่อเงิน บ่อทอง บ่อแก้ว ที่นั่น ตำนานเชียงใหม่ปางเดิมเป็นตำนานที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีอยู่ของชาวลัวะที่เป็นคนดั้งเดิม ตลอดถึงการพัฒนาการในการสร้างบ้านแปลงเมือง โดยอาศัยจากที่สูงเชิงดอยสุเทพ มาสู่ที่ราบริมฝั่งน้ำปิง

นอกจากนี้ก็ยังมิตำนานอีกหลายเล่มที่กล่าวถึงชุมชนลัวะ แต่การที่จะระบุความมีตัวตน การยกให้ชาวลัวะเป็นผู้มาก่อน ดังปรากฏในตำนานผ่ายวัด

รูปปั้นขุนหลวงวิรังคะในท่าพุ่งเสนา ที่บ้านเมืองกะ อ.แมริม จ.เชียงใหม่

ลัทธิในตำนานสำคัญ ๆ

ตำนานฝ่ายวัด เป็นตำนานสถานที่ต่าง ๆ โดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวเชื่อมโยง และอธิบายถึงการเข้ามาของพระพุทธศาสนาผ่านบุคลาธิษฐาน คือพระพุทธเจ้าที่เสด็จมายังพื้นที่ต่าง ๆ ในล้านนา ที่พระพุทธศาสนาเข้าไปถึง ดังเช่น

ตำนานพระเจ้าเสียบโลก เป็นตำนานที่กล่าวถึงการเข้ามาของพระพุทธศาสนาว่าพระพุทธเจ้าเสด็จไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยมีโครงเรื่องว่า พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยสาวกเดินทางมายังสถานที่ที่หนึ่ง แล้วมาพบกับคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มักเป็นลัทธิ ที่ตามตำนานฝ่ายวัดมักเรียกว่ามัลลิกขุบ่าง ทัมมิลละบ่าง บางครั้งก็จะไปเจอยักษ์ แล้วพระพุทธเจ้าก็ประทานเส้นเกศาหรือประทับรอยพระพุทธบาท หรือประทับรอยพระหัตถ์ไว้ให้สักการะ และพยากรณ์ถึงสถานที่แห่งนั้นว่าจะก้ำกึ่งรุ่งเรืองด้วยพระพุทธศาสนา

ตำนานพระธาตุสำคัญ ๆ ในดินแดนล้านนา ก็กล่าวถึงลัทธิ เช่น ตำนานพระธาตุดอยตุง กล่าวถึงลัทธิปู่เจ้าลาวจก ตำนานพระธาตูลำปางหลวง กล่าวถึงลัทธิอ้ายกอน ตำนานพระธาตุช่อแฮ กล่าวถึงลัทธิอ้ายก้อม ตำนานพระธาตุดจอมทอง กล่าวถึงปู่ลัทธิยาเม็ง มาเจอพระธาตุ เป็นต้น ซึ่งจะสังเกตว่าการเข้ามาของพุทธศาสนามักจะพบกับชนพื้นเมืองต่าง ๆ ในมุมมองว่ายังไม่ได้รับการพัฒนา เป็นยักษ์บ้าง ต่อมาพระพุทธศาสนาเข้ามาแล้วทำให้ยักษ์ได้กลายเป็นคน (บ้างให้ภาพว่าเขี้ยวแห่งยักษ์นั้นหลุดหลังจากรับศีลแล้วก็มี) เป็นคนที่มีอารยธรรมขึ้นด้วยการรับเอาพระพุทธศาสนา

ตำนานมูลศาสนา และตำนานจามเทวีวงศ์ สองตำนานนี้ให้ภาพชาวลัวะที่อยู่บริเวณเชิงดอยสุเทพ (และเป็นต้นเค้าตำนานเชียงใหม่ปางเดิมด้วย) ว่าเป็นชุมชนชาวลัวะที่อาศัยเป็นกลุ่ม ดังปรากฏในลักษณะคนในรอยเท้าสัตว์ ขุนหลวงวิรังคะ (หรือ บ่าลังกะ) ก็เป็นหัวหน้าชาวลัวะกลุ่มหนึ่ง สุเทวฤาษีก็เป็นลัวะกลุ่มปุสะเย่าสะะที่รับเอาวัฒนธรรมภายนอกมา ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่ง และกลุ่มหลังนี้เองที่ไปรับเอาวัฒนธรรมพุทธศาสนา และวัฒนธรรมมอญ มาสร้างเมืองทริภุญไชย จนเกิดเหตุการณ์กระทบกระทั่งระหว่างคนกลุ่มเดิมที่อยู่ในดินแดนแห่งนี้ คือกลุ่มขุนหลวงวิรังคะ ดังปรากฏในการตีกระหว่างกองทัพลัวะ และกองทัพทริภุญไชย ที่เกิดความขัดแย้ง จนเกิดตำนานเรื่องเล่ามุกปาฐะต่าง ๆ นานา เช่นกำเนิดตำนานม่อนขั่วหล้อง การเกิดเรื่องเล่าว่าขุนหลวงวิรังคะแข่ง ว่าไม่ให้คนเชียงใหม่และลำพูนครองรักกัน รวมถึงเรื่องเล่ามุกปาฐะเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่นการไม่ใช้ดอกขะมั่ง บ้างก็ว่าดอกถันทมิสีแดง การเตีตปลายใบปลุกก่อนนำเข้าปากบ้าง เป็นต้น การที่ชาวลัวะมีกลายกลุ่มนี้ ก็ยังพบเห็นได้ในปัจจุบันว่า ลัวะมีหลายตระกูล และแต่ละหมู่บ้านก็มีภาษาจำเพาะและสำเนียงที่แตกต่างกัน ยิ่งห่างกันยิ่งจะพูดคุยกันไม่รู้เรื่อง เป็นต้น

“นับแต่ไป ปล่อยให้ชนระมิงค์ และทริภุญไชย มันได้ผลสุกกันด้วยความสุข”

คำแข่งของขุนหลวงที่จิตรกรเขียนไว้ที่ระเบียงวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

๑๒๔. มวลวิจักกะทางพินิตลิตมธัมมทางทิดตามไปยั้งควยแห่งหนึ่ง ความอ้งฮายเขลากลจกิมได้ลือชยาบิงและจงลอมททา “นับแต่ไปปล่อยให้ชนระมิงค์ และทริภุญไชย มันได้ผลสุกกันด้วยความสุข”

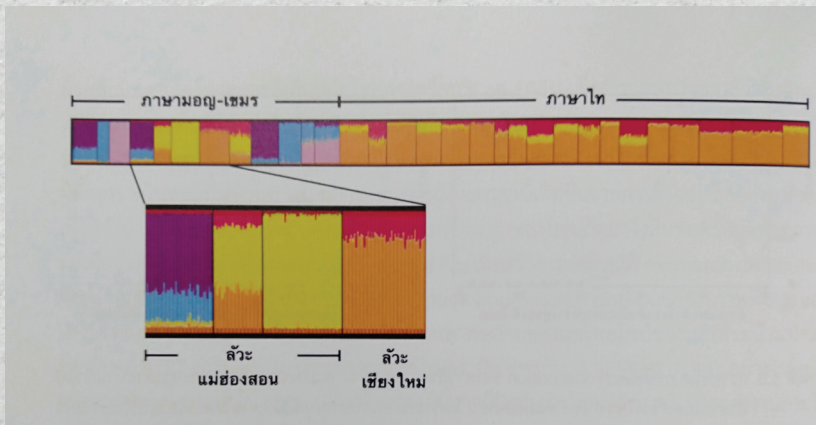
ลัวะเชียงใหม่ (ลัวะตะวันตกและลัวะตะวันออก)

การแบ่งสองกลุ่มนี้ จากงานเขียนเรื่อง “ลัวะ ในหน้าประวัติศาสตร์โบราณคดี ล้านนา” ของ ผศ.พิพัฒน์ กระจ่างจันทร์ นอกจากจะแบ่งลัวะฝั่งเมืองน่านออกไปอีกกลุ่มหนึ่งแล้ว ยังใช้ตอยสุเทพแบ่งลัวะออกเป็นสองฝั่ง คือ

กลุ่มแรก เป็นลัวะในเขตเชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย หรือในเขตลุ่มน้ำปิง วัง อิง และโขง หรือลัวะตะวันออก มักเรียกตนเองว่าลัวะ หรือ ละว้า โดยเฉพาะในลุ่มน้ำปิง จะนับถือขุนหลวงวิรังคะ ปู่แสะ ย่าแสะ เป็นหลัก เช่นทางแม่เหียะ บ้านขุนคง อำเภอหางดง บ้านป่อหลวง อำเภอฮอด เป็นต้น

กลุ่มที่สอง คือลัวะในกลุ่มน้ำแจ่ม แม่สะเรียง สาละวิน หรือลัวะตะวันตก มักเรียกตนเองว่าเลอเวีะ หรือละเวีะ นับถือผีฝ่ายพ่อ และนับถือสายสะมันัง ตั้งลัวะในอำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

การที่แบ่งออกเป็นสองกลุ่มนี้ ก็สอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางกลุ่มภาษาที่พูดคุยกันรู้เรื่อง และที่สำคัญยังสอดคล้องทางด้านพันธุกรรมด้วย จากการศึกษาของ ผศ.จตุพล คำปวนสาย โดยการเปรียบเทียบข้อมูลดีเอ็นเอไมโครแซทเทลไลท์บนออโทโซม จำนวน ๑๕ ตำแหน่ง ระหว่างลัวะตะวันตก หรือลัวะแม่ฮ่องสอน กับลัวะตะวันออก คือลัวะเชียงใหม่ได้ผลออกมาอย่างชัดเจนว่า

ภาพแสดงโครงสร้างทางพันธุกรรมของประชากรที่พูดภาษาตระกูลไท และมอญ-เขมร วิเคราะห์ด้วยเครื่องหมายดีเอ็นเอไมโครแซทเทลไลท์บนออโทโซม จำนวน ๑๕ ตำแหน่ง ที่มา: หนังสือพันธุศาสตร์กับการตามรอยบรรพชน ดีเอ็นเอแห่งล้านนา ของ ผศ.จตุพล คำปวนสาย

ลี้ะกลุ่มเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มชาติพันธุ์ไท โดยเฉพาะที่บ้านป่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีความผสมผสานทางวัฒนธรรมกับชาวไทย ถึงร้อยละ ๖๗.๘ ถึง ๘๔.๒ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์มาแต่เดิม ส่วนลี้ะตะวันตกนั้น มีโครงสร้างพันธุกรรมเฉพาะตัวและแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทอย่างเห็นได้ชัด เช่น ลี้ะบ้านป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ที่มาของข้อมูล: มรดกวัฒนธรรม ลี้ะแม่แจ่ม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

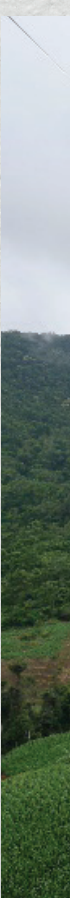
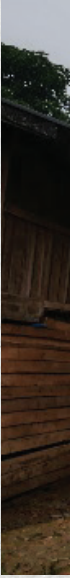
เสาสะกาง บ้านมิดหลวง ต.บ้านหีบ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ชาวลัวะกับหน้าที่ทางประวัติศาสตร์

ชาวลัวะกับความสำคัญทางพิธีกรรม ดังพบในพิธีราชาภิเษกของเจ้าหลวงเชียงใหม่ ที่มีการให้ลัวะจุงหมาขา แขนกนำเข้าสู่เมือง หรือทางเมืองเชียงตุง เป็นการนั่งเมืองที่มีการเชิญลัวะมารับประทานอาหารแล้วไล่ลง หรือการที่ชาวลัวะมาตีกลองในวันแห่งสังฆานต์ของเมืองเชียงตุง

ชาวลัวะกับส่วยเขา ในตำนานพื้นเมืองเชียงแสน ได้อธิบายถึงชื่อของพระญาแสนพูไปอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากที่พระองค์ประสูติบนพูแล้ว กล่าวว่ พญาลัวะมีลักขุนายพูนายตอย มาส่งส่วยได้แสนสี่พันม่อน จึงได้ชื่อว่าแสนพู นอกจากนี้ชาวลัวะน่าจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านโลหะวิทยา ซึ่งดังการชุดพบเตาหลอมอายุมากกว่าหรือฤๅไชยที่อำเภอลี หรือที่บ้านบ่อหลวงหรือตำนานปู่เจ้าลาวจก ที่ว่ามีของจกอันเป็นเครื่องมือเหล็กที่มีอำนาจในการจัดหาทรัพยากร ดังนั้นเจ้าเมืองเชียงใหม่ มักมอบหมายให้ชาวลัวะเป็นผู้ส่งส่วยเข้าสู่เมืองเชียงใหม่ หรือที่เรียกว่าเป็นไพร่ส่วย ไม่ต้องทำงานให้กับหลวงอย่างไร้ทั่วไป แต่มีหน้าที่ส่งส่วยให้กับทางเมืองเชียงใหม่ตามแต่ที่เจ้านายจะกำหนด โดยตราไว้ในหลาบเงิน หรือลานเงินโดยมีการกำหนดว่าให้ส่งอะไรจำนวนเท่าไร เช่น เหล็ก ของป่า รวมไปถึงดอกเอื้องแซะ

การที่ส่งดอกเอื้องแซะให้กับเจ้านายที่
เชียงใหม่ ชาวลัวะก็ยังมียึดถือธรรมเนียม
ปฏิบัติ ดังเช่นกรณีที่พระบาทสมเด็จพระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เสด็จประพาส
จังหวัดเชียงใหม่ ชาวลัวะกลุ่มหนึ่งก็นำ
ดอกเอื้องแซะ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายตั้งที่
เคยปฏิบัติมา

ชาวลัวะกับพุทธศาสนา

ชาวลัวะมักมีความผูกพันกับพุทธศาสนา
ในตำนาน (แต่ก็นับถือผิอย่างเหนียวแน่น)
มักเป็นที่เข้าใจแก่ชนพื้นราบว่าชาว
ลัวะเป็นผู้อยู่มาก่อน และรับพุทธ
ศาสนามาก่อน ดังจะเห็นว่า เมื่อพบ
วัดร้างที่ไหน (โดยที่ไม่รู้ว่าวัดอะไร)
ก็จะบอกว่าเป็นวัดลัวะ ไว้ก่อนเสมอ
นอกจากนี้ ชาวลัวะ ก็ยังถูกกลบนาเป็น
ข้าววัด ข้าพระธาตุ แก้วหนึ่ง ๆ เสมอ
เช่นวัดบ้านแปะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
เป็นต้น

ที่มาของข้อมูล : มรดกวัฒนธรรม
ลัวะแม่แจ่ม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

พื้นที่ทางการเกษตรของชาวลัวะ

การแต่งกายของชาวลัวะ

ชุดแต่งกายของชาวลัวะ “ผู้ชาย” จะใส่เสื้อสีขาว หรือฝ้ายดิบไม่ผ่านการย้อม ทอด้วยกี่เอว ทำให้ได้ผ้าหน้าแคบและหนา นำมาตัดเป็นเสื้อแขนยาว ผ้าหน้า กางเกง เป็นคล้ายเป็นกางเกงสะดอของคนเมือง สีขาว มีผ้าผูกเอว ทำด้วยฝ้ายดิบเย็บเป็นแถบ โดยทิ้งปลายเป็นช่องสำหรับใส่เหรียญได้ ต่อมา เมื่อมีเข็มขัดก็ใช้เข็มขัดแทน ส่วนช่วงบน นั้น โปกหัวด้วยผ้าสีแดงสีชมพู มีผ้าเฉียงป่าจากไหล่ขวาลงมาด้านล่างซ้าย ซึ่งเป็นผ้าไหม ที่นำเข้ามาจากถิ่นอื่น ห้อยมีดปลอกเงินด้ามงามของชาวลัวะ ไว้ที่เอวด้านขวา ส่วนวัยรุ่นน มักจะห้อยด้วยเชือกถักลูกปัด โดยทิ้งชายไว้ด้านหน้า

ส่วนชุดแต่งกายของชาวลัวะ “ผู้หญิง” การแต่งกายของชาวลัวะผู้หญิงนั้น สวมเสื้อโดยปกติในชีวิตประจำวัน เป็นเสื้อสีขาว เป็นผ้าสองผืนมาเย็บต่อกัน โดยมีช่อง สำหรับศีรษะและแขนทั้งสองข้าง เสื้อแบบนี้พบได้ในกลุ่มลัวะ และปกากะญอ หากในงานพิธีเช่นงานแต่งงาน ฝ่ายเจ้าบ่าวก็จะสวมสีดำ ส่วนผ้าซิ่นจะนุ่งซิ่นสีดำลายขวางแดง และมีลายมีซุยหรือขนยูงในเทคนิคมัดหมี่ แต่จะนุ่งสั้นประมาณเข่า และแคบ มีตะไคร้ สวมเข่า มีทั้งที่เป็นโลหะและหวายถักเคลือบรัก พร้อมทั้งมีผ้าสำหรับเป็นปลอกหน้าแข้ง และปลอกแขนร่วมด้วย เครื่องประดับ จะมีลานหูที่ทำด้วยเงิน กำไลทำด้วยเงิน สร้อยที่ทำด้วยเงินถัก รวมถึงลูกปัดหินสีแดงร้อยคล้องคอ

ที่มาของข้อมูล : มรดกวัฒนธรรมลัวะแม่แจ่ม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สิ่งปลูกสร้างของชาวลัวะ “ที่อยู่อาศัย”

จะมีลักษณะเป็นรูปทรงจั่ว-ชายคายาวลงมา มีการยกตัวบ้านสูงจากพื้น เพื่อใช้งานพื้นที่ใต้ถุนในการเก็บเครื่องมือทำเกษตรต่าง ๆ ที่เก็บไม้พื้นและเลี้ยงสัตว์ ผนังตัวบ้านจะมีลักษณะแบบไม้และผสมพากผสมกัน มีเป็นพื้นไม้ ส่วนบริเวณด้านบนตัวเรือน จะมีบันไดขึ้นด้านข้าง พอขึ้นไปจะพบกับระเบียง จะมีอยู่ ๒ ส่วนคือในร่มตัวบ้าน กับพื้นที่กลางแจ้งเปิดโล่ง จะใช้เป็นพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ในส่วนของด้านในตัวบ้าน จะมีประตู ๑ บาน เข้าไปจะเป็นห้องโถง ซึ่งจะมีส่วนของเตาไฟในการประกอบอาหาร และที่นอน ส่วนบริเวณด้านหลังจะทำเป็นที่เก็บข้าวเปลือก และสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวลัวะที่พบเห็นตามบ้านเรือนทั่วไปของชาวลัวะ ก็คือ “กาแล” ซึ่งเป็นไม้แกะสลักเป็นลวดลาย ประดับไว้ที่ตรงจั่วบ้านด้านหน้า ที่มีลวดลายลักษณะที่จำเพาะ ซึ่งจะติดไว้ที่จั่วด้านหน้าทุกหลังคาเรือน เป็นเอกลักษณ์ของชาวลัวะ

ที่มาของข้อมูล : มรดกวัฒนธรรมลัวะ
แม่แจ่ม ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศาสนาและความเชื่อของชาวลัวะ

ชาวลัวะ นอกจากนับถือศาสนาพุทธ ยังนิยมนับถือผี มีการถือผีเสื้อบ้าน ส่งเคราะห์ ผูกเส้นด้ายข้อมือถือขวัญ เวลาเจ็บป่วยใช้ยารากไม้สมุนไพร เสกเป่า และทำพิธีฆ่าไก่เช่นผี ถ้าตายก็จะทำพิธีอย่างชาวเหนือ มีพระสงฆ์สวดมนต์ บังสกุล เอาศพไปป่าช้า ผิงมากกว่าเผา แต่ถ้าตายอย่างผิดธรรมดาก็เผาให้สิ้นซากไปในวันงาน พิธีเลี้ยงผีเสื้อบ้าน (ผีหมู่บ้าน) เขาทำซุ้มประตูสถานไม้เป็นรูปรีศรี 8 แฉกติดไว้ ห้ามไม่ให้คนต่างถิ่นเข้าสู่เขตหมู่บ้าน เครื่องหมายนี้ ชาวเหนือเรียกว่า “ตาแหลว” ซึ่งชาวไทยกลางเรียก “แหลว” เขาปิดบ้านทำพิธีเลี้ยงผีเสื้อบ้าน 1 วัน ถ้าเดินทางไปพบเครื่องหมายแหลวนี

แล้วต้องหยุดอยู่ มีธุระอะไรก็ตะโกนเรียกชาวบ้านให้ไปพูดกันที่ตรงนั้น เช่น ขอดื่มน้ำ หรือเดินหลงทางมา ถ้าขึ้นเดินล่งล้ำเขตหมู่บ้านของเขาจะถูกปรับเป็นเงิน 5 บาท ถ้าไม่ยอมให้ปรับเขาบังคับให้ค้างแรม 1 คืน เวลาเกิดมีโรคสัตว์ระบาด หรือใช้ทรัพย์สินเกิดขึ้นแก่คนภายในหมู่บ้านของเขา เขาจะปิดแหลว หรือเครื่องหมายห้ามเข้าหมู่บ้านเช่นเดียวกัน

ที่มาของข้อมูล : รวมพลคนฮักเจียงคัม (<http://www.hugchiangkham.com> /ชนชาติพันธุ์ลัวะ/)

การเลี้ยงผีเรือนเมื่อนกผีบินเข้าเรือน

การเลี้ยงผีไร่

ชาวลีวะบ้านกอกน้อย ต.ปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลีวะ

ลีวะมีระบบการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว โดยฝ่ายหญิงจะเข้าไปอยู่ฝ่ายชายและนับถือผีบรรพบุรุษฝ่ายชาย บุตรที่เกิดมา อยู่ในสายเครือญาติของฝ่ายพ่อในครัวเรือนหนึ่ง ๆ โดยทั่วไปประกอบด้วยสามี ภรรยา บุตร บุตรชายคนโตต้องไปสร้างใหม่เมื่อแต่งงาน บุตรชายคนสุดท้ายจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับมรดกและเลี้ยงดูพ่อแม่ตลอดชีวิต

การทอผ้าของแม่สีหิน ลีทธิงจรัส บ้านมิดหลง

หน้าที่ในครัวเรือนจะแบ่งออกตามอายุ และเพศ กล่าวคือ ผู้หญิงมีหน้าที่รับผิดชอบหาพืช ตักน้ำ ต้มน้ำ ทำอาหาร และทอผ้า ผู้ชายมีหน้าที่ซ่อมแซมบ้าน ทำรั้ว โถงนา และล่าสัตว์ งานในไร่เป็นหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย ต้องช่วยกันทำ รวมทั้งสมาชิกวัยแรงงานทุกคนในครอบครัวด้วย งานด้านพิธีกรรมถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้ชายเกือบทั้งหมด

ที่มาของข้อมูล : รวมพลคนฮักเจียงคำ (<http://www.hugchiangkham.com/ชนชาติพันธุ์ลีวะ/>)

ลักษณะปกครองของชาวลัวะ

สังคมลัวะ ไม่มีตำแหน่งเฉพาะทางการปกครอง ไม่มีการตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ตัดสินกรณีพิพาท และรักษากฎระเบียบของหมู่บ้านโดยตรง แต่ให้ความเคารพเชื่อถือหัวหน้าทางความเชื่อถือของหมู่บ้านที่เรียก “สมัง” ให้เป็นผู้มีหน้าที่กระทำพิธีการต่าง ๆ ในนามของหมู่บ้าน ตั้งแต่การเลือกที่ดินทำไร่ ของหมู่บ้านว่าดีหรือไม่ก่อนที่จะตกลงตัดไม้ การตัดสินกรณีแก่งแย่งที่ดิน ฯลฯ โดยพิธีเหล่านี้สมัง จะทำร่วมกับ “ล้า” หรือผู้นำทางด้านพิธีกรรมของแต่ละกลุ่มในหมู่บ้าน นอกจากนั้นก็ยังมีผู้ช่วย ล้า ซึ่งเป็นผู้ที่อายุมากในกลุ่มรองจาก ล้า เมื่อล้าคนเดิมเสียชีวิตลง ผู้ช่วยก็จะเป็นผู้ได้รับตำแหน่ง ล้า คนต่อไป

ที่มาของข้อมูล : รวมพลคนฮักเจียงคำ (<http://www.hugchiangkham.com/ชนชาติพันธุ์ลัวะ/>)

การดำรงชีพของชาวลัวะ

ลัวะมีการดำรงชีพโดยขึ้นอยู่กับการทำไร่เลื่อนลอยแบบหมุนเวียนโดยจะปลูกข้าวเจ้าเป็นพืชหลัก ลัวะนิยมบริโภคข้าวเจ้ามากกว่าข้าวเหนียว และนิยมดื่มเหล้าที่ทำจากข้าวเจ้าอีกด้วย พืชอื่น ๆ ที่ปลูกแซมในไร่ข้าวสำหรับไว้เป็นอาหารและใช้สอยได้แก่ ข้าวโพด ถั่ว แตงกวา พริก ฝ้าย ผักต่าง ๆ

ส่วนสัตว์เลี้ยงได้แก่ วัว ควาย หมู ไก่ สุนัข เป็นต้น ซึ่งสัตว์เลี้ยงเหล่านี้บางชนิดก็ฆ่าสำหรับใช้เลี้ยงผี ผลิตผลทางเศรษฐกิจของลัวะมีประมาณเพียงพอสำหรับบริโภคและขายในหมู่บ้านใกล้เคียงได้บ้าง เศรษฐกิจมีลักษณะพอมีพอกินเลี้ยงตนเองได้ไม่เดือดร้อน มาตรฐานการครองชีพของลัวะ อยู่ในระดับปานกลาง ในอดีตปลูกข้าวเป็นรายได้ เช่น ปลูกท้อ เสาวรส ผักกาด กะหล่ำปลี มะเขือเทศ ถั่วแดง ถั่วลิ้นเต่า ทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิม บ้านที่เคยมุงหลังคาด้วยหญ้าคาหรือใบตองตึง ปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นมุงด้วยกระเบื้องหรือสังกะสีกันมากแล้ว ส่วนสัตว์เลี้ยงก็ยังคงเลี้ยงไว้เพื่อใช้ในพิธีกรรมโดยการฆ่าแล้วนำไป เช่น ไห้วผี เช่น พิธีด้านการเกษตร พิธีแต่งงาน พิธีไหว้ผีต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ลัวะไม่มีสัตว์เลี้ยงเหลือสำหรับขาย

ที่มาของข้อมูล : รวมพลคนฮักเจียงคำ (<http://www.hugchiangkham.com/ชนชาติพันธุ์ลัวะ/>)

ไร่ข้าวและไร่ข้าวโพดของชาวลัวะบ้านเฮาะ

ด้วยความสำคัญของชาวลัวะ ดังที่กล่าวมานั้น จึงถือเป็นบุคคลสำคัญในการถือโคมสัตตบงกช ในขบวน

ต่อจากโคมสัตตบงกช ก็จะเป็นขบวนของรถกระทงใหญ่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีปีนี้ทีมของคณะสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมศาสตร์ ได้จัดสร้างและออกแบบ ได้อย่างสวยงามสดงดงาม สอดคล้องแนวคิด เดียวกันก็คือบูชาพระพุทธศาสนา การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในเมืองเชียงใหม่

ถ้ามองภาพรวมของตัวขบวนรถกระทง ก็จะได้ความหมายว่า เมืองที่มีค่านพคุณบูชา ชื่อเมืองที่มีคุณค่าดุจดั่งทองเนื้อเก้า สักการะบงกชแก้ว ก็คือการสักการะบูชาด้วยบงกชแก้ว ก็คือบัวแก้ววิเศษ เลิศแล้วระมีงคนคร ก็คือเมืองที่มีคุณค่าดุจดั่งทอง ถูกสักการะด้วยบัวแก้วที่สักการะแก่เมือง ที่มีน้ำปิงไหลผ่าน นั่นเอง

A man with a goatee, wearing a blue traditional Thai shirt (Mue Kham) and khaki pants, stands outdoors next to a large tree. The background shows a building and some foliage.

อาจารย์ธนิตพงศ์ พุทรวงศ์ (ผู้ออกแบบตัวรถกระทงใหญ่)

ได้แนวความคิดในการออกแบบ (Conceptual design) ภาพรวมของ รถกระทง อยู่ภายใต้แนวความคิด “นพคุณบูชา สักการ์บงกชแก้ว เลิศแล้วระมิงคันคร” ตัวรถกระทงปีนี้ ได้แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้มีการออกแบบ ตั้งค่ากล่าวว่าเมืองเชียงใหม่ เป็นเมือง สำคัญ ที่ประกอบไปด้วยชัยภูมิ ด้านเหนือ ของเมือง ลักษณะของ สัตตบงกช ซึ่งเป็น เมืองที่ประกอบไปด้วยแม่น้ำหลายสาย ที่คอยหล่อเลี้ยงเมืองเชียงใหม่

รถกระถงใหญ่ส่วนแรก

ตัวรถด้านหน้า ถอดมาจาก เนื้อความตรงนี้ ซึ่งราคาตัวขบวนประกอบไปด้วย โคมดอกบัว เป็นสัญลักษณ์ที่ตั้ง ดอกบัวดอกแรก เป็นสัญลักษณ์ที่ตั้งบรรจุสัญลักษณ์ พิชัยมงกุฏ ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ส่วนตรงกลางประกอบไปด้วย สัญลักษณ์ของการแกะรูปปลา ซึ่งเป็นพญามัจฉา ตัวแรกมีชื่อว่า พญานพรัตน์มัจฉา เป็นพญาปลา ตัวใหญ่ ประกอบด้วยคุณวิเศษ ๙ ประการ ส่วนด้านข้างทั้งสองฝั่งจะประกอบไปด้วย ปลาที่มีชื่อว่า มณีมัจฉา ซึ่งเป็นปลาที่มีคุณค่า ดุจดั่งแก้วมณี มอบพรวิเศษให้กับคนที่มาใช้น้ำ ในบ่อสระบัวแก้ว ส่วนด้านหลัง จะประกอบไปด้วย วิมานทิพย์สถาน ในส่วนตรงกลางได้บรรจุ หม้อดอกกพุ (หม้อดอกบุรณฆฎะ) ซึ่งหม้อดอกบุรณฆฎะ แห่งนี้เปรียบเสมือน เป็นสัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์ รถคันแรกจะประดับประดาตัวรถ ด้วยลักษณะของ ดอกบัวทิพย์ โดยรอบ

รถกระถงใหญ่ส่วนที่ ๒

ตัวรถด้านหลัง ของตัวขบวนจะประกอบไปด้วย ดอกบัวแก้ว ๓ ดอก ด้านในของดอกบัวแก้วทั้ง ๓ ดอก เป็นที่นั่งของนางนพมาศ ที่จะออกมาสักการะบูชา แม่น้ำน่านที่ ก็คือมาบูชาเจ้าแม่คงคาในวันเพ็ญเดือนสิบสอง ถัดมาตรงกลางของตัวรถ เป็นที่ประดิษฐานของประสาธแก้ว ที่แทนโดยเขาพระสุเมรุ ตรงส่วนกลางของเขาพระสุเมรุ จะมีโคมแปดเหลี่ยม จะแทนด้วยคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ลวดลายประดับของโคมแปดเหลี่ยม จะเป็นลักษณะของมณฑลทะเล ก็คือ เป็นภูมิจักรวาล ตัวโคมแปดเหลี่ยมก็จะหมุนรอบ เปรียบเสมือนหลักคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา หมุนรอบ จักรวาลแพร่ไพศาล ด้านข้างของตัวรถ ก็จะมีโคมแปดเหลี่ยม เหมือนกันติดตั้งโดยรอบของตัวรถจำนวน 6 โคม ซึ่งโคมด้านข้างจะแตกต่างกับส่วนตรงกลาง จะเปรียบเสมือนดวงดาวหรือจักรราศี ส่วนตรงกลางโคมแปดเหลี่ยมด้านข้าง จะทำเป็นรูปเกี่ยวกับ ๑๒ ราศี หมุนรอบตัวรถกระถง เปรียบเสมือนวันเวลา ที่มันหมุนเปลี่ยนไป ด้านข้างทั้งสองข้างของปราสาทแก้ว จะเป็นที่ประดิษฐานของวิมานทิพย์ไว้อีก ๔ อัน ในส่วนตรงกลางจะประดิษฐานไปด้วยหม้อดอกกุหลาบ วิมานทิพย์ก็เปรียบเสมือนดินแดนที่ร่ำรวยไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ ที่มีคุณค่าดุจดังทอง ถ้าเอาวิมานทิพย์ทั้งหมด ๖ อันมารวมกับเขาพระสุเมรุ ก็เปรียบเสมือน เขาสิบบริรักษ์ ทั้ง ๗

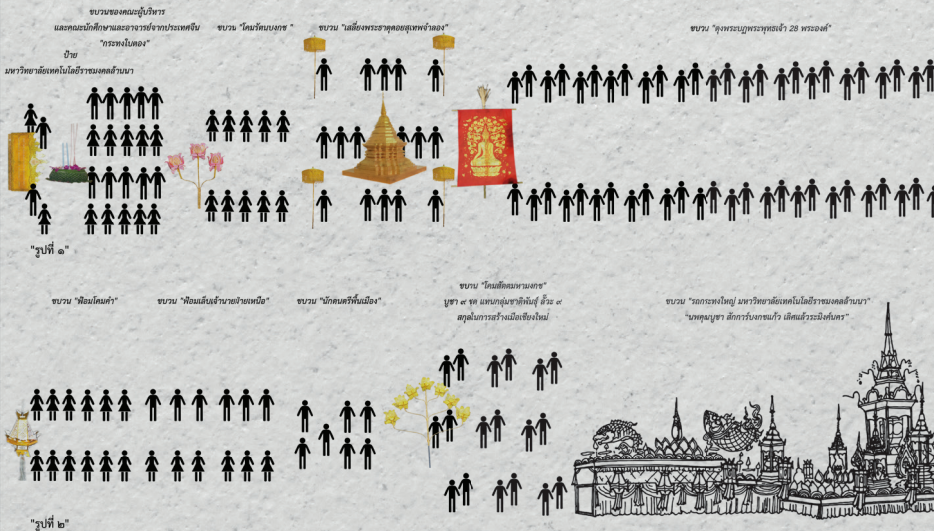
ส่วนด้านหลังของตัวรถขบวน จะประดิษฐานหมู่พ่อพุ่มข้าวบิณฑ์ เปรียบเสมือนตัวเทวดาที่รักษาเมือง ลอยเพื่อดูแล สารทุกข์สุขดิบคนในเมือง

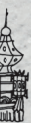
๘๘

แนวทาง และ วิธีการ บูรณาการ

๘๘

พื้นฐานสำคัญที่บัณฑิตจะต้องได้
เรียนรู้และสุดท้ายที่สำคัญที่สุดก็คือ
ทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงผลงานในนาม
ของมหาวิทยาลัยและชื่อเสียงของ
มหาวิทยาลัยของเราอย่างแท้จริง

รองศาสตราจารย์ศีลศิริ สง่าจิตร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

งานศิลปวัฒนธรรมวันนี้ จะเป็นการบูรณาการระหว่าง นักศึกษา ระหว่างคณะต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานภายนอก เพื่อที่จะ ตอบโจทย์กับยุทธศาสตร์จังหวัดเป็นการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ทั้งคนต่างชาติและคนไทยได้ภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม ของเรา และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับเศรษฐกิจของประเทศได้ด้วย ซึ่งงานนี้มหาวิทยาลัยก็ส่งเสริมให้นักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วมในสิ่ง เหล่านี้เพื่อที่จะได้จรรโลงและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จุ๋นน้อยสุวรรณ
คณบดีคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนามอบหมายให้คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ดำเนินการออกแบบก่อสร้างกระทงเพื่อร่วมงานในปีี้ โดยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้ทำการออกแบบโดยท่านอาจารย์ธนิตพงศ์ พุทธวงศ์ ส่วนรายละเอียดท่านคงเล่าให้ฟังทีหลัง

ป้ายมหาวิทยาลัยตกแต่งด้วยสีทอง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ก็คือสี

น้ำตาลทองนะครับ ส่วนรูปชบวนหลังจากป้ายก็จะเป็นแถวกระบวนของท่านผู้บริหาร โดยมีท่านอธิการบดีท่าน รศ.ศีลศิริ สง่าจิตร พร้อมด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนัก กอง และคณบดีทั้งหลายในปีี้เราได้รับเกียรติจากนักศึกษาจีนและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยกว่างซีที่จะมาร่วมชบวนกับพวกเราในวันนี้ด้วยหลังจากแถวนักศึกษาจีนก็จะเป็นแถวของรูปชบวนซึ่งดูแลโดยอาจารย์จากสาขาทัศนศิลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน
ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเรื่องของการฝึกประสบการณ์จริงให้กับนักศึกษาทั้งด้านวิชาการและด้านกิจกรรมโดยเน้นการได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อส่งเสริมการเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติตั้งปรัชญาของมหาวิทยาลัย

ศูนย์วัฒนธรรมมหาวิทยาลัยในฐานะหน่วยงานหลักที่สนับสนุนด้านทำนุบำรุงจึงได้ประสานความร่วมมือโดยการบูรณาการศาสตร์ถึงแม้มหาวิทยาลัยของเรามีจำนวนคณะไม่มากคือมีแค่ 4 แต่ทุกคณะได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างการมีส่วนร่วมในการแสดงศักยภาพและผลงานในนามของมหาวิทยาลัยได้ตั้งเช่นกันนี้ก็คือ

- คณะศิลปกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์การออกแบบตัวรถกระทงและการจัดทำรูปแบบขบวน
- คณะวิศวกรรมศาสตร์การทำตัวโครงสร้างรถกระทง ระบบไฟฟ้า Lighting และ effect

- คณะบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมและกายและการบริหารจัดการดูแลการเคลื่อนย้ายคนรวมถึงการจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรดูแลในส่วนของการจัดทำกระทงใบตองให้กับทางผู้บริหารถือเดินในขบวน
- นอกจากนี้ยังมีชมรมด้านการแสดงของนักศึกษามาทำทางด้านการออกแบบการแสดง

ซึ่งต้องยอมรับว่าของเราไม่มีพื้นฐานมาจากช่างไม่มีสาขาเกี่ยวกับนาฏศิลป์การแสดงแต่เราก็ทำได้แต่ประการสำคัญนอกเหนือจากที่กล่าวมาเราคิดว่านักศึกษาอย่างได้รู้จักการประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาเพื่อใช้กับงานจริงการรู้จักการทำงานเป็นทีมการรู้จักเสียสละและจิตอาสาคอยช่วยเหลือกันดูแลกันทั้งภายในคณะและต่างคณะเหล่านี้ถือว่าเป็น

บทสรุป

ในงานประเพณีลอยกระทงของจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในงานประเพณี โดยได้ส่งขบวนกระทงเข้าประกวด เพื่อมุ่งเน้นถึงการร่วมมือกับจังหวัดเชียงใหม่ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนา ในการนี้ได้รับความร่วมมือจาก ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ผู้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในด้านต่างๆ ประชุมหารือบูรณาการทางด้านความคิด ตกลงเป็นแนวคิด และร่วมกันออกแบบ สร้างสรรค์งาน นำเอาองค์ความรู้ และศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาประยุกต์ให้เข้ากับแนวคิด ผสมผสานศิลปวัฒนธรรมล้านนากับแนวคิดร่วมสมัยได้อย่างลงตัว รวมถึงความร่วมมือร่วมใจกันทุกฝ่าย ทำให้เกิดรูปแบบขบวนกระทงที่สวยงาม เป็นที่ประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป อีกทั้งยังนำมาซึ่งผลลัพธ์ในรูปแบบองค์ความรู้ ดังปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ที่สามารถใช้ในการส่งต่อองค์ความรู้ที่ได้ แก่ผู้สนใจหรือผู้ที่กำลังศึกษา นำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จัดทำโดย

ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
128 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์ : 0 5392 1444 #1600,1601
โทรสาร : 0 5321 3183

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
98 หมู่ 6 ตำบลป่าป่อง อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่ 50220
โทรศัพท์ : 0 5326 6516 #1032,
โทรสาร : 0 5326 6522

พิมพ์ที่ : บริษัท สยามพิมพ์นานาชาติ จำกัด 108 ซอยพงษ์สุวรรณ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 0 5321 6962

พิมพ์ : ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2563

ISBN : 978-974-625-897-5

ISBN : 978-974-625-896-8 (E-Book)

KBS
Knowledge BookStore

ဣဗဗ်ဩဗဝဝဘဇိဂမာ
ဧဂာဗ်ဗဗ်ဩဗဝဝဘဇိဂမာ
ဘဇိဂမာဗဗ်ဩဗဝဝဘဇိဂမာ

